מהדורה למורה – סרטון: המהפכה התעשייתית

- מטרה: צפייה פעילה בסרטון על "המהפכה התעשייתית": שאלות לפני, במהלך ואחרי הצפייה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: רגיל · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/video-mahapecha.html

הנחיות להפעלה

- הקרינו את הסרטון/ים מעמוד הסרטון באתר. עצרו אחרי כל קטע לשאלות "במהלך הצפייה".
- לוודא: שנת המצאת ה'ג'ני הטווה' – בסביבות 1764–1765 (פטנט 1770)
- לוודא: פטנט וואט – 1769; מנועים מסחריים – 1776
- לוודא: פטנט הנול המכני של קרטרייט – 1785

מפתח תשובות

לפני הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית (מעוררת ידע קודם).
2	ג – החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.
3	ב – ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות.

במהלך הצפייה

#	תשובה
1	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: ג'יימס וואט, ריצ'רד ארקרייט, ג'ורג' סטפנסון; מושגים: מיכון, שיטת המפעל, מנוע קיטור.
2	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: ג'יימס וואט, ריצ'רד ארקרייט, ג'ורג' סטפנסון; מושגים: מיכון, שיטת המפעל, מנוע קיטור.

אחרי הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית; לבדוק: רעיון מהסרטון + קשר נכון לחיינו היום.

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	לא נכון – השנה הנכונה: 1825
2	לא נכון – השנה הנכונה: 1848
3	נכון
4	נכון
5	נכון

סיבה ותוצאה

#	תשובה
1	ג – המהפכה התעשייתית החלה בבריטניה
2	ד – היצע גדול של עובדים לערים ולמפעלים
3	ב – מפעלים יכלו לקום הרחק מנהרות, וקמו רכבות ואוניות קיטור
4	א – עיור מהיר, צפיפות, תנאי תברואה גרועים ומחלות

שאלה לשיח ולכתיבה

#	תשובה
–	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

סרטון: המהפכה התעשייתית – דף תרגול

צפו בסרטון בעמוד "המהפכה התעשייתית – סרטון ושאלות" באתר וענו על השאלות לפי הסדר.

חלק א' – לפני הצפייה

1. חשבו על חפץ אחד בבית שלכם. כיצד היו מייצרים אותו לפני 300 שנה?

2. מה פירוש המושג "מיכון"?

א. גישה שלפיה השוק צריך לפעול בחופשיות עם מעט התערבות של המדינה.

ב. מכונה הממירה את כוח הקיטור מחימום מים לתנועה; מקור אנרגיה מרכזי בתקופה.

ג. החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.

ד. שינויים בשיטות החקלאות שהגדילו את התנובה ושחררו עובדים לעבודה בתעשייה.

3. מה פירוש המושג "שיטת המפעל"?

א. מכונה הממירה את כוח הקיטור מחימום מים לתנועה; מקור אנרגיה מרכזי בתקופה.

ב. ריכוז עובדים ומכונות במבנה אחד, תחת פיקוח ובשעות עבודה קבועות.

ג. רעיון הדוגל בשוויון כלכלי ובבעלות משותפת או בפיקוח הציבור על אמצעי הייצור.

ד. החלפת עבודת ידיים בעבודה של מכונות.

חלק ב' – במהלך הצפייה

1. רשמו שתי המצאות מרכזיות ואת השפעתן.

2. אילו שינויים חלו בחיי העיר ובחיי הפועלים?

חלק ג' – אחרי הצפייה

1. השלימו – 'המהפכה התעשייתית שיפרה את ... אבל פגעה ב...'.

חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו נכון או לא נכון לפי מה שלמדתם.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בשנת 1764: נפתחת מסילת הברזל סטוקטון–דרלינגטון.	○	○
2	בשנת 1764: מרקס ואנגלס מפרסמים את 'המניפסט הקומוניסטי'.	○	○
3	מנוע הקיטור הפעיל מכונות ורכבות.	○	○
4	הרבה אנשים עברו מהכפר לעיר.	○	○
5	הפועלים עבדו שעות רבות וקיבלו שכר נמוך.	○	○

חלק ה' – סיבה ותוצאה

התאימו לכל סיבה את התוצאה.

#		אות	
1	מרבצי פחם וברזל, הון ממסחר ושלטון יציב בבריטניה	____	א. עיור מהיר, צפיפות, תנאי תברואה גרועים ומחלות
2	המהפכה החקלאית הגדילה את התנובה ודחקה עובדים מהכפר	____	ב. מפעלים יכלו לקום הרחק מנהרות, וקמו רכבות ואוניות קיטור
3	שיפור מנוע הקיטור בידי וואט	____	ג. המהפכה התעשייתית החלה בבריטניה
4	מעבר המוני של עובדים לערים	____	ד. היצע גדול של עובדים לערים ולמפעלים

חלק ו' – שאלה לשיח ולכתיבה

האם הקדמה הטכנולוגית מצדיקה את המחיר החברתי שלה? נמקו בעזרת דוגמה מהמפכה התעשייתית.

- כתבו את עמדתכם.
- נמקו בעזרת דוגמה מהסרטון או מהיחידה.

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהסרטון:

שאלה שהייתי רוצה לשאול:

דרגו את הסרטון: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆